

Powstanie styczniowe przyniosło więcej korzyści niż strat

Przyczyny

1. **Wojna krymska 1853 – 1856** – klęska Rosji w wojnie z Turcją, zmiana monarchy po śmierci Mikołaja I, którego w 1855 zastępuje Aleksander II
2. **Odwilż posewastopolska** – polityka łagodzenia postawy wobec społeczeństwa rosyjskiego w tym 1861 uwłaszczenie chłopów co powoduje wrzenie rewolucyjne na wsi polskiej ponieważ polscy poddani cara otrzymują tylko oczyszczanie za protekcją Aleksandra Wielopolskiego – min. wyznań i oświecenia publicznego w Królestwie Polskim, realisty politycznego i lojalisty wobec Rosji .
3. 30 rocznica wybuchu i walki w postaniu listopadowym, manifestacja z okazji pogrzebu generałowej Sowińskiej
4. Msze patriotyczne w Warszawie
5. Dwa ugrupowania polityczne – Towarzystwo Rolnicze 1859 - biali (millenerzy, uwłaszczenie za odszkodowaniem , ale na razie nie chcą powstania) i Komitet Miejski - czerwoni (uwłaszczenie bez odszkodowania i nadziei z dóbr narodowych dla bezrolnych biorących udział w powstaniu, wykorzystanie wrzenia na wsi do walki)
6. Branka przymusowy pobór do wojska rosyjskiego ze wskazania, a nie jak dotychczas z losowania

Przebieg

22 stycznia 1863 – manifest Rządu Narodowego – walka trójzaborowa , uwłaszczenie chłopów, nadziei z dóbr narodowych dla bezrolnych uczestników powstania; plan zdobycia Płocka nieudany, początek walki partyzanckiej

8 lutego 1863 – konwencja Alvenslebena – między Prusami i Rosją, jeżeli Rosjanie w pościgu za żołnierzami powstańczymi wkroczą w granice Prus, to Rosja nie będzie w stanie wojny z Prusami

19 lutego 1863 – bitwa pod **Krzywosądem** – klęska **Ludwika Mierosławskiego**

21 lutego 1863 – bitwa pod **Nową Wsią** – klęska Mierosławskiego, jako pierwszego dyktatora powstania, opuszczenie oddziałów i jego wyjazd do Francji w celu organizacji pomocy dla powstania

8 marca 1863 – **dyktatura Mariana Langiewicza** – sukcesy w bitwach pod Chrobrzem, Grochowiskami, Małogoszczą, Skałą , wycofanie rannych w granice Galicji i aresztowanie

18 marca 1863 – Langiewicz aresztowany

15 kwietnia 1863 – Rosjanie rozstrzelują **Zygmunta Padlewskiego** wojewodę płockiego, śmierć naczelnika miasta Warszawy **Stefana Bobrowskiego** w wyniku pojedynku o kobietę sprowokowana po to aby bali przejęli z rąk czerwonych kontrolę nad powstaniem

Kwiecień 1863 – walki na Żmudzi – **Zygmunt Sierakowski**

1 maja 1863 – **Michał Murawjow „Wieszatiel”** – generał gubernator północno – zachodnich guberni

16 lipca 1863 - urlop Wielopolskiego, nigdy do Królestwa Polskiego nie wrócił

19 września 1863 – nieudany zamach na Teodora/ Fiodora Berga w Warszawie , pałac Zamoyskiego z którego rzucono bombę splądrowany , przez okno wyrzucony Fortepian Chopina .co staje się przyczyną wiersza Norwida z 1865 r. „ideał sięgnął bruku”, mieszkańcy aresztowani

17 października 1863 –**Romuald Traugutt dyktatorem** – aresztowany w kwietniu 1864

2 marca 1864 – carski dekret uwłaszczeniowy, zadanie odciągnięcie chłopów od udziału w powstaniu

5 sierpnia 1864 – powieszenie Traugutta wraz z czterema przedstawicielami Rządu Narodowego na stokach cytadeli

24 maja 1865 – ksiądz Stanisław Brzóska – powieszony w Sokołowie Podlaskim

Ochotnicy z Europy – Francesco Nullo (Włoch, przyjaciel Garibaldiego)– zginął w bitwie pod Krzykawką i Andrzej Potiebnia (Rosjanin)- zginął w bitwie pod Skałą

Postanie - 1229 białych i potyczek – Królestwo 952, Litwa 237, Ukraina 35; początkowo powstańców 7 tys. szczyt 35 tys.; Rosjanie 340 tys., stosunek wojsk jak 1:10 ; przez całe powstanie przeszło 100 tys. Polaków

Skutki

1. 669 – egzekucji; 33-40 tys. zesłanych na Syberię ; 20 tys. zabitych powstańców; 10 tys. emigracja już nie tak świetna jak po powstaniu listopadowym
2. Stan wojenny 50 lat, kontrybucja szlachta 10% dochodów, zamieniona na podatek 5% dochodów płacony do 1905
3. 1866 powstanie zabajkalskie – 1500 powstańców próbuje uciec do Chin – kary śmierci i surowe wyroki
 - a. Badacze Syberii – Agaton Giller, Benedykt Dybowski, Wacław Sieroszewski
 - b. Badacz Syberii – Polak w wojsku carskim – Aleksander Chodźko
4. Rusyfikacja – zamknięto Uniwersytet Wileński, rozwiązano Radę Stanu, i Bank Polski; obsadzanie urzędów Rosjanami, zmiana nazwy Kraj Przywiślański/ Nadwiślański – 10 guberni; „noc apuchinowska” – kurator szkolny – kołysanki po rosyjsku, prześladowanie kościoła unickiego, rozwiązanie wielu katolickich zakonów; 1874 zniesiono urząd namiestnika i zmieniono na generał – gubernatora

Tak

Powstanie styczniowe przyniosło więcej korzyści niż strat.

Bartek

Szanowni Jurorzy! Adwersarze!

Moja drużyna w osobach: Kornel Mederowski, Marek Mikołajczyk, Michał Ochociński i ja Bartosz Zdunek **uważamy, że powstanie styczniowe przyniosło więcej korzyści niż strat.**

Dla lepszego zrozumienia pola dzisiejszej dyskusji chcemy wyjaśnić, że powstanie styczniowe rozumiemy jako walkę społeczeństwa mieszkającego na ziemiach zaboru rosyjskiego i ziem zabranych przez Rosję o niepodległość od 22 stycznia 1863, kiedy został wydany Manifest Rządu Narodowego do 24 maja 1865 r. , kiedy w Sokołowie Podlaskim został powieszony ksiądz Stanisław Brzóska. Uważamy, że powstanie styczniowe zapobiegło asymilacji i wchłonięciu społeczeństwa polskiego przez imperium rosyjskie, a co więcej stało się ważnym składnikiem budowania tożsamości narodowej także w XX wieku, kiedy podczas II wojny światowej konspiratorzy wykorzystywali wzory organizacyjne z 1863 r. dla tworzenia zrębów Polskiego Państwa Podziemnego.

Szanowni Państwo będziemy dowodzić że: (po pierwsze)

1. Powstanie zapobiegło asymilacji Polaków z zaborcami
2. Powstanie zjednoczyło Królestwo Polskie, Litwę i Ukrainę pod hasłem wspólnej walki z carem
3. Powstanie w programie politycznym zniósło podziały stanowe i zaproponowało uwłaszczenie chłopów

4. Powstanie umiędzyarodowiło sprawę polską
5. Powstanie stworzyło wzory organizacyjne dla późniejszej konspiracji
6. Powstanie wpłynęło na rozwój świadomości narodowej

Powstanie styczniowe to zryw obejmujący 1229 bitew i potyczek w tym w Królestwie Polskim 952 , na Litwie 237 , na Ukrainie 35. Szanowni Państwo nie przez przypadek w pieczęci Rządu Narodowego występują: Orzeł, litewska Pogoń i ruski (ukraiński) Archanioł. Wprowadzone przez Rząd Narodowy hasło wokół herbu – równość – wolność i niepodległość to słowne zobrazowanie pojęcia Rzeczypospolitej jeszcze sprzed rozbiorów. Zatem **mimo wysiłków Rosji, która starała się rozdzielić ziemie zabrane Rzeczypospolitej i traktować Litwę i Ukrainę jako wewnętrzną część Rosji i izolować Królestwo Polskie, patrioci wierzący w integralność ziem zabranych nadal identyfikowali się ze wspólnotą, której nie można rozdzielić i wspólnie wystąpili przeciw carowi.**

Szanowni Adwersarze **próby uzyskania ustępstw od Rosjan**, podjęte w drodze działań legalnych a nawet lojalistycznych (Aleksander Wielopolski), które wszczęto po śmierci Mikołaja I (1855) **przyniosły bardzo ograniczone rezultaty.** Rosjanie nie chcieli uznać mieszkańców Kongresówki za równoprawnych partnerów, wizyta cara Aleksandra II w Królestwie Polskim w 1856 r. i słynne, brutalne przemówienie cara zakończone frazą „**Żadnych marzeń, panowie żadnych marzeń**” nie zapowiadało żadnych koncesji na rzecz Polaków. W 1861 r. car w ramach odwilży posewastopolskiej podzielił swoich poddanych: uwłaszczył chłopów rosyjskich a dla chłopów polskich zaproponował jedynie oczynszowanie, co wywołało wrzenie rewolucyjne na wsiach polskich. Dlatego wobec fiaska polityki ugodowej powstanie musiało wybuchnąć. Proces pokojowego uzyskiwania ustępstw i wiarę w sens lojalistycznej polityki zakończyły brutalne represje, jakie spadły na uczestników manifestacji patriotycznych. Dnia 8 kwietnia 1861 roku pokojowa manifestacja patriotyczna została brutalnie rozprędzona przez wojsko, Rosjanie zabili 100 Polaków. Czy zatem można było powstrzymać żalobę narodową i wzrost nastrojów niepodległościowych podczas pogrzebu niewinnych ofiar? 14 października 1861 r. Rosjanie wprowadzili stan wojenny a po manifestacji patriotycznej, która odbyła się dzień później, z okazji rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki, aresztowali w katedrze św. Jana 1878 wiernych. Na znak protestu zostały zamknięte kościoły , zbory protestanckie, synagogi żydowskie, przeciwko zaborcy w Warszawie połączyli siły wyznawcy różnych wyznań i religii.

Walka o godność stawała się ważniejsza niż realizm polityczny. Tym bardziej, że hrabia Aleksander Wielopolski posługując się siatką konfidentów przygotował pobór do wojska rosyjskiego ze wskazania a nie w wyniku losowania. Czy więc wszyscy patrioci zarówno biali jak i czerwoni mieli na 25 lat znaleźć się w głębi Rosji w szeregach wojska carskiego? Ucieczki młodzieży do lasu przed branką nie udało się już uniknąć.

Uważamy, że powstanie przez 2,5 roku doprowadziło **do umiędzyarodowienia sprawy polskiej.** Po konwencji Alvenslebena Francja zerwała dotychczasowe porozumienia z Rosją uznając rosyjskie porozumienie z Prusami za akt wrogi wobec siebie. Napoleon III starał się zmontować sojusz francusko – angielsko – austriacki przeciw Rosji i Prusom. W szeregach powstańców walczyło wielu ochotników z całej Europy do najbardziej znanych należą: Andrzej Potebnia, który zginął pod Skałą i Francesco Nullo, który zginął w bitwie pod Krzykawką.

Te wszystkie dowody przemawiają za słusznością idei wywołania powstania a co za tym idzie dowodzą tezy , **że powstanie przyniosło więcej zysków niż strat.**

Kornel

Szanowni Jurorzy! Drodzy Oponenci!

Nie zgadzamy się z argumentami przeciwników i uważamy, że powstanie styczniowe przyniosło więcej zysków niż strat. Nasi oponenti szermują danymi statystycznymi i podkreślają straty ludzkie jakie ponieśliśmy w nierównej walce z zaborcą, ale dla nas ważniejsza jest świadomość narodowa i budowanie więzi społecznych przez bohaterów powstania styczniowego.

W manifeście Rządu Narodowego z 22 stycznia 1863 r. autorzy podkreślali, że w *pierwszej chwili rozpoczęcia świętej walki Komitet Centralny Narodowy ogłasza wszystkich synów Polski bez różnicy wiary, i rodu, pochodzenia i stanu, wolnymi i równymi obywatelami kraju*. Dodatkowo rząd ogłosił uwłaszczenie chłopów i nadanie im na własność ziemi, którą dotychczas tylko uprawiali, zniesienie czynszów i pańszczyzny za odszkodowaniem z funduszy państwowych a dla bezrolnych jeżeli wezmą udział w walce przydziały z dóbr narodowych. Czy nasi oponenti chcą powiedzieć, że manifest rządowy nie jest słuszny i postępowy? Uważamy, że ważne jest pojęcie narodu i obywatelstwa zawarte w tym dokumencie, a jego twórcy jednoczą w nim wszystkie grupy społeczne: ziemiaństwo, inteligencję, mieszczan i chłopów niezależnie od wyznawanej religii. W czasie powstania styczniowego konspiratorzy napisali nawet tzw. Złotą Hramotę czyli dekret uwłaszczeniowy zredagowany do chłopów ukraińskich, mający na celu pozyskanie ich udziału w walce z carem. Nazwa tego dokumentu pochodzi od koloru czcionek, którym hramota – księga została wydrukowana.

Takie spojrzenie na społeczeństwo jest nowoczesne i daje szansę na rozwój świadomości narodowej niezależnie od szybko upływającego czasu, przecież od I rozbioru minęło już 91 lat, od II rozbioru – 70 a od III – 68. Mimo to mieszkańcy Kongresówki i ziem zabranych przez Rosję pamiętają niepodległą Rzeczypospolitą, pamiętają wysiłki konfederatów barskich, powstania kościuszkowskiego, postawę Polaków w dobie Napoleona I a także najbliższe ich sercu powstanie listopadowe i to do tych tradycji patriotycznych walk nawiązują. Czy powinni o nich zapomnieć tak jak zapewne chcieliby nasi przeciwnicy?

Poprzez walkę powstańczą sprawa polska zostaje umiędzynarodowiona. Na salonach dyplomatycznych Europy rozmawia się o Polsce mimo iż nie ma jej na mapach świata i Europy. Londyńscy i francuscy demokraci zbierają pieniądze na broń dla powstańców. Londyńczycy organizują wyprawę morską idącą na pomoc powstaniu styczniowemu. Z Londynu wypływa statek Ward Jackson ze 185 ochotnikami z różnych państw. Wśród nich jest znany anarchista Michał Bakunin. Wieziono wówczas także dwa działa i tysiące karabinów, niestety pod presją Rosji statek internował rząd szwedzki w Malmo. A zatem nie tylko dyplomaci lecz także demokraci z całej Europy wspierają powstanie zgodnie z hasłem „za wolność waszą i naszą.”

Marek

Szanowni Państwo! Drodzy Adwersarze!

Nie zgadzamy się a argumentami przeciwników i uważamy, że powstanie styczniowe przyniosło więcej zysków niż strat i należy bronić „libeum conspiro” oraz powstania styczniowego, przeciwko któremu występowali tzw. realisci polityczni a także konserwatyści galicyjscy w „Tece Stańczyka” (czasopismo, które ukazywało się w Galicji historyk Józef Szujski krytykował powstanie styczniowe). Uważamy, że lojalizm i serwilizm polegający na hańbiącym lizaniu butów zaborcy to postawa godna nagany. Jesteśmy zdania, że nie należało stać u boku Najjaśniejszego Pana czyli cara a tym bardziej nie należało takiej postawy popierać tak jak robił to hrabia Aleksander Wielopolski. (aluzja do adresu do Franciszka Józefa z 1866 Przy Tobie Najjaśniejszy Panie stoimy i stać chcemy”)

Nasi oponenti dowodzą, że to ukaz carski doprowadził ostatecznie do uwłaszczenia chłopów na ziemiach Królestwa Polskiego, ale przecież nasi przeciwnicy nie zaprzeczą, że ukaz był odpowiedzią na manifest Rządu Narodowego. Dokument cara nie byłby tak postępowy gdyby nie wcześniejsze, polityczne obietnice organizatorów powstania. Skoro

Rosjanie mieli taką przewagę mogli narzucić Kongresówce wszystko a zatem mogli zaproponować nadal tylko zamianę pańszczyzny na czynsz. To powstańcy narzucili Rosjanom postępową politykę w kwestii chłopskiej i to dlatego ukaz carski z 2 marca 1864 r. był lepszy niż uwłaszczenie dokonane w Rosji w 1861 r.

Podczas powstania styczniowego konspiratorzy wydawali ponad 300 tytułów prasowych poza carską cenzurą w tym bardzo znane relacje z frontu. Ten sam model działania wykorzystali Polacy wzorując się na powstańcach styczniowych podczas okupacji w czasie II wojny światowej.

Umiędzynarodowienie sprawy polskiej podczas powstania było oczywiste. W brytyjskiej izbie gmin, w parlamencie włoskim w Turynie a nawet w parlamencie w Berlinie przeważały głosy popierające powstańców. Co więcej nawet dla Ameryki Północnej powstanie styczniowe miało istotne znaczenie. Podczas wojny secesyjnej, amerykańskiej wojny domowej w Stanach Zjednoczonych (1861 -1865) powstanie oznaczało, że nie będzie interwencji francuskiej i brytyjskiej po stronie konfederacji przeciw unii a zatem sukces mogła odnieść północ szermująca postępowymi hasłami zniesienia niewolnictwa.

Michał

Nie zgadzamy się z argumentami przeciwników i uważamy, że dyskusję bić się czy nie bić w historii XIX wieku na ziemiach polskich należy rozstrzygnąć na korzyść powstańców. Jesteśmy przeciwnikami realizmu politycznego, lojalizmu, serwilizmu i lizusostwa wobec zaborców i nadal uważamy, że powstanie styczniowe przyniosło więcej zysków niż strat.

Nasi oponenti podkreślają podejmowane w ramach represji zsyłki na Syberię. Nie pamiętają jednak, że zesłanie dla wielu **Polaków stawało się przepustką do badań naukowych oraz późniejszego uznania i kariery.**

Jeszcze przed wybuchem powstania styczniowego w Cytadeli warszawskiej pod zarzutem działalności antyrosyjskiej jest więziony **Agaton Giller** skazany na katorgę w batalionach karnych we wschodniej Syberii. W kajdanach, przykuty do żelaznego drąga w 16 miesięcy odbył tę drogę na piechotę. W 1858 zwolniony z katorgi, został przymuszony do osiedlenia się w Irkucku (wrócił do kraju w 1860). Tam założył polską szkołę, w której sam nauczał. Dnia 26 marca 1863 r. za udział w powstaniu zostaje skazany na śmierć **Benedykt Dybowski**. Niemieccy zoologowie stają w jego obronie i proszą samego kanclerza Bismarcka o wsparcie, dlatego kara zostaje zmieniona na 12 lat katorgi. W tym czasie Dybowski odkrywa 116 nowych gatunków skorupiaków, 6 nowych gatunków ryb i tworzy nową dziedzinę wiedzy limnologię, która zajmuje się kompleksowym badaniem wód śródlądowych. Towarzyszem Dybowskiego jest również znany **Wiktor Godlewski** badacz Bajkału, Angry i Selengi, którego nie odstrasza nawet 30 stopniowy mróz. Inny badacz **Aleksander Czekanowski** najpierw posługuje się lupą zrobioną ze stłuczonego korka od karafki do wina, ale odkrywa ogromne pokłady węgla kamiennego liczne skamieniałości z paleolitu i mezozoiku a na Kamczatce organizuje szpital dla chorych na syfilis i trąd. W tych staraniach wspiera go także słynny badacz fauny i flory **Jan Czerski**. Innym badaczem, etnografem jest **Wacław Sieroszewski**, który zbierał relacje w Jakucji a jego książka uzyskała złoty medal carskiego Towarzystwa Geograficznego. Nawet późniejszy zesłaniec brat **Józefa Piłsudskiego** – **Bronisław** – językoznawca na wálki woskowe nagrywał język Ajnów. Szanowni Państwo można śmiało powiedzieć nasi zesłańcy cywilizują Syberię.

Szanowni Państwo wiele Polek tak jak matka Józefa Piłsudskiego przechowywało w swoim domu klasery na pocztówki z kopiami litografii z postania styczniowego - Artura Grottgera „Polonia”, „Lituania, „Warszawa”. To dzięki nim wychowany w tradycji patriotycznej późniejszy marszałek zaangażował się w PPS -owską konspirację. W II Rzeczypospolitej także budowano świadomość narodową na nielicznych, żyjących,

otoczonych kultem powstańców styczniowych i do dlatego w tajnym nauczaniu podczas II wojny światowej korzystano z idei uniwersytetu latającego działającego po postaniu z 1863 r.

Podkreślamy także, że umiędzynarodowienie sprawy polskiej doprowadziło do zaskakującego poparcia naszej walki o niepodległość. Nawet Karol Marks zorganizował 28 września 1864 r. w Londynie manifestację popierającą powstanie styczniowe, podczas której utworzono I Międzynarodówkę – Międzynarodowe Stowarzyszenie Robotników mające na celu koordynację działań organizacji robotniczych z różnych krajów. Marks pisał o Polsce po konwencji Alvenslebena – *niemiecka klasa robotnicza jest winna Polakom i własnemu honorowi głośny protest przeciwko niemieckiej zdradzie popełnionej na Polsce, a zarazem na Niemcach i Europie. Winna ona wypisać płomiennymi zgłoskami na swym sztandarze odbudowanie Polski.*

Za Elizą Orzeszkową posłużymy się terminem „Gloria victis” – chwała zwyciężonym, bohaterom naszej walki w postaniu styczniowym o niepodległość Polski, nadal niezmiennie podkreślamy, że powstanie styczniowe przyniosło więcej zysków niż strat.

**Nie
Bartek**

Szanowni Jurorzy! Drodzy Adwersarze!

Moja drużyna w osobach: Kornel Mederowski, Marek Mikołajczyk, Michał Ochociński i ja Bartosz Zdunek **uważamy, że powstanie styczniowe przyniosło więcej strat niż korzyści.**

Zgadamy się z definicją dotyczącą podstawowego pojęcia jakim jest powstanie styczniowe. Nie możemy jednak zgodzić się z argumentami przedstawionymi przez naszych oponentów i uważamy, że powstanie doprowadziło do upadku ziem polskich pod zaborem rosyjskim a co więcej doprowadziło do zaprzepaszczenia rozwoju wschodnich rubieży dawnej Rzeczypospolitej w duchu kapitalizmu. Wypowiadamy się zatem w duchu obrońców realizmu politycznego a nie brawury powstańczej.

W odpowiedzi na niektóre argumenty przeciwników uważamy, że (po pierwsze)

1. Polakom na ziemiach poddanych władzy Rosji nie groziła asymilacja a tym bardziej wchłonięcie przez żywioł rosyjski, lojalizm podobny do Wielopolskiego nie był zjawiskiem powszechnym, co więcej postawa hrabiego wcale nie powinna być potępiana, ponieważ jako realista polityczny reprezentował polskie interesy narodowe.
2. Czy rzeczywiście postawa popierająca powstanie była powszechna wśród Litwinów, Ukraińców, czy Białorusinów? My uważamy, że tylko nieliczne elity intelektualne chciały poparcia dla walki z carem, uważamy zatem, że nawet statystyka podawana przez przeciwników co liczby bitew na Ukrainie - 35 dowodzi, że Ukraińcy marzyli raczej o swoim państwie a nie o związku z Polakami. A postawę Rządu Narodowego o rozwinięciu walk na wszystkie ziemie polskie zabrane przez Rosję należy poczytać jako listę pobożnych życzeń.
3. Co do uwłaszczenia chłopów powstańcy spodziewali się ich szerokiego udziału w walkach tymczasem chłopci nie reprezentowali żadnej świadomości narodowej, mówili o sobie tutejszy, a zatem nie rozumieli o co chodzi w manifeście Rządu Narodowego, ponieważ agitacja przed powstaniem była słaba a chłopci nie umieli czytać ani pisać. Przecież

manifest Rządu Narodowego to bardziej narzędzie socjotechniczne i forma agitacji na rzecz powstania niż program polityczny.

4. Co do umiędzynarodowienia sprawy polskiej – Czy cesarz Francuzów Napoleon III osiągnął sukces?, czy udało mu się stworzyć koalicję z Anglią i Austrią przeciw Rosji i Prusom dla obrony Polaków – oczywiście nie. Uważamy, że miarą oceny polityka jest skuteczność a zatem skuteczniejsi okazali się Aleksander II i Otto von Bismarck a także konwencja Alvenslebena o ich współpracy w tłumieniu powstania styczniowego. Nasza drużyna uważa, że konwencja Alvenslebena bardziej przyczyniła się do umiędzynarodowienia sprawy polskiej niż powstanie.

Do naszych argumentów, przeciwko powstaniu styczniowemu ponieważ **przyniosło więcej strat niż korzyści należą: (po pierwsze)**

1. Zahamowanie kapitalistycznego rozwoju ziem polskich, co pogłębia nasz dystans w rozwoju wobec krajów Europy Zachodniej
2. Ogromne straty demograficzne
3. Forsowna, wieloaspektowa rusyfikacja jako zemsta Rosjan za wybuch powstania, która jeszcze bardziej wpłynęła na lojalistyczne postawy wobec zaborcy.
4. Realizm polityczny naszym zdaniem jest zawsze lepszy niż brawura
5. Dodatkowo jako pole do dyskusji wprowadzimy jeszcze pojęcie **finlandyzacji**, które pomoże nam zrozumieć, że istniała inna droga a nie tylko zbrojna walka z zaborcą.

Finlandyzacja oznacza ograniczenie przez obce mocarstwo swobody polityki zagranicznej danego państwa, w zamian za brak interwencji w politykę wewnętrzną. Termin ten został wymyślony przez niemieckiego dziennikarza jako opis relacji Związku Radzieckiego i Finlandii w czasie zimnej wojny. Twórcą i realizatorem tej polityki był fiński prezydent Urho Kekkonen.

Uważamy jednak, że termin ten można zastosować także do analizy historii XIX w. Finlandia na kongresie wiedeńskim w 1815 r. tak jak Królestwo Polskie została włączona do Rosji. Finowie nigdy nie podejmowali zbrojnych wystąpień przeciw caratowi a mimo to uzyskali niepodległość w 1918 r. a tymczasem Polacy tracili swoich najlepszych ludzi w powstaniach narodowych.

Szanowni Państwo! Uważamy, że wywołanie powstania styczniowego było niesłuszne. Początkowo powstańców było 7 tys., w szczyt momencie 35 tys.; Rosjanie mieli 340 tys. wojsk, a stosunek wojsk polskich do rosyjskich był jak 1:10 ; przez całe powstanie przeszło 100 tys. Polaków. Jak więc z tak nielicznym słabo uzbrojonym wojskiem można było podjąć decyzję o rozpoczęciu walk? Skoro powstanie listopadowe przegrało chociaż siły polskie reprezentowała regularna armia to jak można było wywoływać zryw od początku skazany na porażkę.

Przywołam teraz najbardziej bolesne straty. W czasie powstania zginęło 20 tys. Polaków, w ramach represji po powstaniu odbyło się 669 – egzekucji nie przez przypadek Michał Murawjow ma przydomek „Wieszatki”; szacuje się, że 33-40 tys. uczestników powstania zostało zesłanych na Syberię; a 10 tys. osób wyemigrowało z ziem polskich w obawie przed represjami.

Te straty dla ziem polskich są niepowetowane a **zatem powstanie przyniosło więcej strat niż korzyści.**

Kornel

Szanowni Jurorzy! Drodzy oponenty !

Nie zgadzamy się z argumentami przeciwników i nadal będziemy dowodzić, że powstanie styczniowe przyniosło więcej strat niż korzyści.

Szanowni państwo! Ziemia Królestwa Polskiego przed wybuchem powstania styczniowego rozwijały się bardzo prężnie. Aleksander II na fali odwilży posewastopolskiej zniósł stan wojenny w Królestwie Polskim utrzymywany od czasu klęski powstania listopadowego, ograniczył cenzurę, uwolnił więźniów politycznych. Ceną za te ustępstwa miała być lojalność – w Łazienkach car mówił „*Żądam, aby porządek, ustalony przez mojego ojca w niczym nie został naruszony. Trzeba, abyście wiedzieli, dla dobra samych Polaków, że Polska powinna pozostać na zawsze złączona z wielką rodziną cesarzy rosyjskich.*” Z punktu widzenia Rosji taka strategia była zrozumiała, a polscy konserwatyści jako pragmatycy uznali, że należy ideę panslawizmu czyli przywództwa Rosji nad Słowianami w Europie, wykorzystać dla najlepszego rozwoju ziem polskich. Przecież Rosja była najbardziej zacofanym państwem Europy zatem towary produkowane w Królestwie Polskim mogły trafiać na jej chłonny rynek. W 1857 r. w Warszawie została otwarta Akademia Medyko – Chirurgiczna, w Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych powołano wydział architektury, w 1858 r. także w Warszawie odbyła się premiera „Halki” Stanisława Moniuszki, w tym samym roku zawiązano Towarzystwo Rolnicze liczące 4 tys. członków ziemian z całego Królestwa, w 1859 r. kobiety zyskały prawo udziału w wykładach na prawach wolnego słuchacza na wszystkich uniwersytetach w imperium, zaczęto też wydawać czasopismo „Tygodnik Ilustrowany”, w 1860 r. powołano do życia Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych. W 1862 r. Leopold Kronenberg otworzył fabrykę wyrobów tytoniowych zatrudniającą 700 robotników. Drodzy przeciwnicy czy nie są to wystarczające dowody na rozwój Królestwa Polskiego i jego stolicy?

Szanowni słuchacze, dnia 25 marca 1861 r. hrabia Aleksander Wielopolski został dyrektorem Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego a następnie 8 czerwca 1862 r. naczelnikiem rządu cywilnego. Na tym stanowisku Wielopolski ukrócił samowolę urzędników carskich, zastępując ich Polakami, przywrócił Radę Stanu Królestwa Polskiego, wprowadził ustawy o samorządzie gmin wiejskich i miejskich. Jego zasługą było oczyszczanie chłopów w 1861 r. i równouprawnienie Żydów. To Wielopolskiemu przypisuje się słowa: ***Dla Polaków można zrobić wszystko, z Polakami nic.*** Niestety brawurowi romantycy nie zrozumieli tego pragmatyka i realisty politycznego a zatem wywołali powstanie, o którym wszyscy wiedzieli od początku, że będzie przegrane. Marzenia Wielopolskiego o silnym Królestwie Polskim zostały zaprzepaszczone przez niepoprawnych marzycieli przez których zginął kwiat patriotów polskich.

Epilogiem powstania styczniowego było powstanie zabajkalskie. W 1866 r. około 1500 powstańców zostało skierowanych do budowy dróg na jeziorze Bajkał. „Czerwoni” zesłańcy nawiązali kontakty z zesłańcami rosyjskimi co doprowadziło do wybuchu powstania w okolicach Irkucka. Powstańcy rozbili konwojentów i zaczęli marsz wzdłuż jeziora. Niewielka część próbowała walki, inne oddziały próbowały przedostać się do Chin. Większość spiskowców wyłapano w ciągu miesiąca. Organizatorów skazano na śmierć a wszystkim spiskowcom podwyższono kary katorgi. Przecież ci ludzie mogliby budować pomyślność ziem polskich. Dlatego uważamy, że powstanie przyniosło więcej strat niż zysków.

Marek

Szanowni Jurorzy! Drodzy Adwersarze!

Stanowczo nie zgadzamy się z argumentami przeciwników i nadal uważamy, że powstanie styczniowe przyniosło więcej strat niż korzyści. Nasi przeciwnicy podkreślają wagę romantycznych uniesień, my stoimy twardo na ziemi i dlatego uważamy, że powstanie styczniowe nie miało sensu.

Co do złotej Hramoty zaczęto ten dekret ogłaszać za późno, przez co jego oddziaływanie nie przyniosło wymiernych skutków. A tymczasem Rosjanie podsycali separatyzm ukraiński co zaowocowało tragicznym wydarzeniem w Sołowijówce (9/10 maja 1863), gdzie miejscowi chłopci dokonali linczu na grupie 21 polskich agitatorów, usiłujących odczytać i objaśnić im „Złotą

Hramotę”. Dwunastu agitatorów zamordowano wówczas na miejscu, a pozostałych, w większości ciężko rannych, wydano władzom rosyjskim.

Po powstaniu listopadowym stan wojenny miał trwać 25 lat, czy organizatorzy walki sądzili, że car będzie łagodniejszy od swego ojca Mikołaja I, przecież mogli się spodziewać rozbudowanej zemsty. Ostatecznie Rosjanie ogłosili stan wojenny na 50 lat, obłożyli ziemian kontrybucją w wysokości 10% od dochodów, zamienioną na 5% podatek od dochodów płacony do 1905 r. Skonfiskowano 1660 majątków uczestników powstania, 509 folwarków rozdano dygnitarzom rosyjskim w charterze majoratów. Rosjanie Podjęli forsowną rusyfikację. Zmieniono nazwę Królestwo Polskie na Kraj Nadwiślański zaczęto zmieniać nazwy miejscowości z polskich na rosyjskie np. Dęblin- Nowogeorgiewsk a Modlin – Iwangierowsk. Język rosyjski stał się urzędowym w sadach na poczcie podczas załatwiania wszystkich formalnych spraw nie można było posługiwać się językiem polskim.

W 1864 r. powstał Komitet Urządzący pod przewodnictwem namiestnika Fiodora Berga, który pokonał powstanie styczniowe. W 1866 zlikwidowano Sekretariat Stanu dla Królestwa Polskiego w Petersburgu, 1876 zlikwidowano Radę Stanu, Radę Administracyjną i komisje rządowe. W ciągu paru następnych lat wprowadzono na wzór rosyjski lokalne władze administracyjne, skarbowe pocztowe, szkolne które podporządkowano odnośnym ministerstwom Cesarstwa. Najpóźniej bo dopiero w 1876 zreorganizowano sądownictwo, tworząc Warszawski Okręg Sądowy, podlegający rosyjskiemu ministerstwu sprawiedliwości. Liczbę guberni zwiększono w 1867 r. z 5 do 10, liczbę powiatów z 39 do 85. Naczelnikowi powiatu podlegali wójtowie i „straż ziemska” wysokie te działania miały na celu podporządkowanie i większą kontrolę społeczeństwa polskiego.

W latach 1869 - 1885 następowało całkowite wypieranie języka polskiego z systemu szkolnictwa, zakończone w 1885 r. sprowadzeniem go do roli języka dodatkowego i nieobowiązkowego. Zadekretowano nową organizację szkolnictwa co w porównaniu do niedawnej reformy Wielopolskiego oznaczało rozdwojenie na bardzo prymitywnie rozumiane szkolnictwo elementarne jedno lub dwuklasowe i na stosunkowo wysokim poziomie szkoły średnie – 7/8 klasowe gimnazja klasyczne lub realne. W 1869 została zamknięta szkoła Główna w Warszawie a na jej miejscu utworzono uniwersytet z wykładowym rosyjskim. Zlikwidowano także Puławski Instytut Politechniczny. Symbolem ówczesnych represji stał się kurator szkolny, rusyfikator Aleksander Apuchtin, który wprowadzał do miejsc nauczania system donosów i szpiclowania w szkołach. Apuchtin głośno mówił o swoich marzeniach, w których Polki śpiewałyby kołysanki dzieciom po rosyjsku. W szkołach średnich wprowadzono język rosyjski jako język wykładowy, zachowując nadobowiązkową naukę języka polskiego, ale w języku rosyjskim. Tylko religii uczono po polsku. Wprowadzono podręczniki do historii autorstwa [Dmitrija Iłowajskiego](#), które fałszując historię Polski, stawały się środkiem rusyfikacji. Także w szkołach ludowych wprowadzono naukę w języku rosyjskim. Ostatecznie zabraniano w szkołach nawet rozmawiać po polsku. Myślano również, aby w języku polskim wprowadzić alfabet rosyjski [polska cyrylica](#). Najsilniejsze tendencje rusyfikacyjne wystąpiły na [Litwie](#), [Białorusi](#) i [Ukrainie](#), gdzie rusyfikacja skierowana była przeciwko Polakom, ale również przeciwko innym narodom.

Dyskusje o powstaniu nie dawały spokoju nie tylko historykom, w literaturze polskiej jako jedno z najbardziej dramatycznych dzieł dotyczących powstania można wskazać nowelę Stefana Żeromskiego „Rozdziobą nas kruki i wrony”, w którym chłop zamiast ratować rannego powstańca okrada go i zostawia na niechybną śmierć. (podobną tematykę ten sam autor porusza w powieści „Wierna rzeka”) Nie można traktować manifestu Rządu Narodowego jako dokumentu, który mógłby zmobilizować chłopów do udziału w powstaniu ich świadomość narodowa była wtedy bardzo niska zatem argumenty podnoszone przez naszych przeciwników nie znajdują potwierdzenia w rzeczywistości. Uważamy, zatem że powstanie przyniosło więcej strat niż korzyści.

Michał

Szanowni Państwo! Drodzy oponenti! zacytuję wybitnego historyka Pawła Popiela: *Niech przed Bogiem, krajem i potomnością odpowiedzą lekkomyślni sprawcy tych nieszczęść. Niech spadnie na ich sumienie krew najzacieńszej polskiej młodzieży lży tylu ojców i matek, niech odpowiedzą za wykorzenie narodu polskiego. Bo próżno na samego nieprzyjaciela*

składać odpowiedzialność; spada ona na tych, co wywołali wojnę nierówną bez przygotowania, broni, dowódców sprzymierzeńców.

Szanowni Państwo! W TVP historia są emitowane programy, w których znani historycy prowadzą spór o historię w jednym z nich profesor Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu Grzegorz Łukomski powiedział, że *Powstanie wybuchło jako falstart i było kompletnie nieprzygotowane*, że należało wybrać inny, lepszy moment na rozpoczęcie walki np. w czasie wojny krymskiej (1853-1856), kiedy umiędzynarodowienie sprawy polskiej miałyby szersze tło niż z konwencją Alvenslebena. Przez całe tak gloryfikowane przez naszych przeciwników powstanie wśród Polaków nie było jedności nawet wobec przeważających sił wroga. Biali i czerwoni dywesyfikowali scenę polityczną w sposób dla sprawy polskiej dramatyczny. Przecież jednego z najwybitniejszych dowódców powstania naczelnika Warszawy Stefana Bobrowskiego (był krótkowidzem) biali sprowokowali do walki o kobietę i po prostu zabili w nierównym pojedynku.

Co do rzekomego wsparcia całego społeczeństwa dla powstania jeszcze podczas walk ludność złożyła 589 adresów wiernopoddanych, które podpisało ponad 104 776 osób. Szlachta – ziemianie podpisali 13 adresów – 3220 podpisów, chłopci 257 – 31 137 podpisów, mieszcianie i Żydzi – 308 – 69 645 podpisów a nawet duchowieństwo 8 – 568 podpisów. Jeżeli dodamy, że z wojskowego punktu widzenia powstanie było mrzonką skazaną od początku na klęskę to doprawdy przyniosło ono więcej strat niż zysków tak podkreślanych przez naszych adwersarzy.

Nasi oponenti mówili, że powstanie objęło nie tylko ziemie Królestwa Polskiego lecz także ziem zabranych wcześniej przez Rosję poczytywali to za atut organizatorów walk, tymczasem zemsta cara wobec mieszkańców tych ziem była dramatyczna. W 1874 zlikwidowano kościół unicki a rosyjscy żołnierze zabili najmniej 10 unitów w Pratulinie i Drelowie. Wprowadzono także zakaz nabywania ziemi przez Polaków. Zlikwidowano całkowicie polskie teatry, czasopisma, szkoły i stowarzyszenia.

Co do kościoła katolickiego, dla Rosjan część polskiego kleru była „skompromitowana udziałem” w powstaniu a zatem wykorzystano to do likwidacji diecezji podlaskiej, którą włączono do lubelskiej, skonfiskowano dobra kościelne pozostawiając proboszczom tylko po kilka morgów gruntu, zlikwidowano 129 klasztorów, pozostawiono ich 38 skazując je praktycznie na wymarcie przez komasowanie zakonników tej samej reguły i ograniczenie nowicjatów, w 1867 całą hierarchię kościelną poddano Kolegium Rzymskokatolickiemu w Petersburgu. Ponieważ papież Pius IX sprzeciwiał się tym działaniom nastąpiła seria konfliktów, która poskutkowała wywiezieniem w głąb Rosji tak lojalnych wobec caratu biskupów jak Piopiel i Łubieński.

W Królestwie Polskim od 1874 r. urząd **namiestnika** zastąpiono stanowiskiem generała-gubernatora, który był zarazem dowódcą warszawskiego okręgu wojskowego obejmującego cały obszar Kongresówki.

W 1875 dotychczasowa polska procedura sądowa została zniesiona na rzecz rosyjskiej, a w 1885 **Bank Polski** został zastąpiony przez **kantor** Rosyjskiego Banku Państwa.

Szanowni Państwo! Brawurowa postawa „gorących głów” konspiratorów zaprzepaściła naszą szansę na rozwój ziem polskich pod auspicjami Rosji. Gdybyśmy poszli drogą Finlandii po 1918 r. i tak państwo polskie zostałyby utworzone wśród 10 nowych państw w Europie. Chcę tutaj przywołać słynną sentencję zabór pruski dał niepodległej Polsce w 1918 r. dobrych gospodarzy, zabór austriacki – dobrych dyplomatów a zabór rosyjski, oczywiście, dobrych konspiratorów, którzy nawet w niepodległej Polsce będą kontestować tworzony przez polskich polityków system i buntować się przeciwko własnej – polskiej władzy. Zatem dziedzictwo powstania styczniowego przyniosło nam więcej strat niż zysków nawet w II Rzeczypospolitej .

